

Villiers de L’Isle – Adam povestește frumos...Nicidecum feros. A trăit în secolul al XIX-lea și a fost influențat de Poe. Și se simte asta, dar nu este la fel de sumbru ca scriitorul american. Mare maestru al frazelor bine construite, Villiers de L’Isle – Adam obișnuia să spună: *„Îmi cântăresc cuvintele în balanțe făcute din pânză de păianjen.”*

„Povestirile feroase” sunt, în esența lor, o atitudine satirică a ciudățeniilor comportamentale ale omului pus în fața unor situații limită, cel puțin neplăcute, dar...omenești. Poveștile lui L’Isle-Adam sunt scurte, de câteva pagini, fără legătură una cu cealaltă.

Autorul e un „pictor” de imagini cum puțini au scriitori au fost. În „Plagiatorii trăsnetului”, necazul îl aduce un grup de papagali care-și aveau cuiburile în copacii cei mai înalți. Ca toți papagalii, și cei din povestire imită sunete, dar

„...acești papagali, aflându-se, din întâmplare, atât de suspuși încât nu auzeau decât furtunile, îi studiaseră, în adâncul unei tăceri deosebite, profundele vibrații. Astăzi, toți, într-un singur glas, - pe care pământul sonor și iradierea coborâtore a sunetelor îl făceau tulburător, - imitau până la confuzie bubuitul electricității, vuietul lungilor rafale de vânt și clipocitul ploii care răzbea prin frunziș.”

Anunțând furtuna care nu vine niciodată, papagalii din înalturi ajung să nu mai fie crezuți de viețuitoarele de jos. Dar,

„Într-o noapte de foc, de vârtejuri și de beznă, un ciclon se abătu pe neașteptate peste Insulă. Urlând, sub aripile-i de ploaie, mai întâi el o făcu să răsună sub trăsnete; apoi, tăbărând asupra pădurii, pe care o doborî cu vijelia-i, o străbătu, izbind din toate părțile și agățând, de ramurile frânte, nenumărate smocuri din păru-i de fulgere.”

Copacul cel înalt e doborât la pământ, iar papagalii care imitau zgomotele furtunii dispar. În locul lor, apar alții care,

„fiind mai puțin primejdioși, pentru ei și pentru aproapele, decât onorabilii lor înaintași, se arătară cât se poate de binevoitori și ne mai tălmăcind decât murmurele cumiți, fură ascultați cu plăcere.”

Totul e bine când se termină cu bine, nu-i așa? Villiers de L’Isle – Adam spune despre papagalii dispăruți:

„memoria lor [...] e mai bine s-o iertăm decât s-o blestemăm!”

Un sfat valabil, fără doar și poate, în primul rând pentru oameni!

În „Jocul Grațiilor”, găsim alte imagini demne de consemnat :

„Văpăile amurgului, care răzbeau printre norii pufoși și violeți, spuzeug cu minuscule nestemate frunzele unor copaci destul de bătrâni ca și trandafirii de toamnă de pe marginea unei pajiști încă spălate de furtună [...]”

Am găsit o „punte” pe care autorul o face de la cei vii, la „dușii de pe lume”, care mi-a plăcut mult:

„...chiar cu morții, femeile au un fel de delicatețe fină, în fața căreia imaginația cea mai grosolană a bărbatului bate în retragere dar la care, am putea pune rămășag, dușii de pe lume nu rămân nesimțitori.”

Villiers de L’Isle – Adam găsește de fiecare dată cele mai interesante fraze, care fac din povestirile sale fioroase o lectură plăcută. Pe la sfârșit, în „Jocul Grațiilor” se poate citi:

„Cele trei copile □ încetară a mai zburda pe iarba smălțată de flori, căci [...] apăruse soția, grava mămică înveșmântată în doliu, blondă și ea și palidă în părăsirea-i.”

Când am citit expresia „palidă în părăsirea-i”, tristețea că trei grații și frumoasa lor mamă au suferit o grea pierdere, mi-a dispărut ca prin farmec...

Scriitorul francez nu e numai un mare priceput al descrierilor naturii în manifestările ei când mai liniștite, când mai violente, ci și un atent observator al anatomiei umane. În „Eroismul doctorului Hallidonhill”, un tuberculos în fază terminală ajunge la medic, într-o ultimă încercare a nefericitului de a-și prelungi viața:

„Un fel de schelet deșirat, cu pupilele dilatate, cu obrajii supti până în cerul gurii, cu pieptul gol aidoma unei colivii încolăcite de pergament fleșcăit, ce se dilata la gâfâiala unei tuse uscate.”

Doctorul Hallidonhill face recomandări de cură și tratament bogatului său pacient. Să meargă la Marsilia, timp de șase luni, unde să urmeze o cură de creson, fără pâine, vin, fructe, carne. La două zile să ia ca medicament câte o lingură de apă de ploaie bine iodată. În mod neașteptat, bolnavul se face bine și se duce să-i mulțumească ciudatului doctor. Neașteptându-se la o asemenea rezolvare și dorind să studieze mai amănunțit ce i s-a întâmplat de fapt fostului bolnav, ce minune l-a readus printre cei vii, doctorul îl împușcă...Dar cere voie pentru asta:

„Îngăduiți-mi, întâi de toate, murmură pe un ton bizar, să vă scot musca din tâmplă!”

Urmarea e firească:

” Uriașul se prăbuși, cu cutia craniană sfărâmată, împrăștiind bucăți din creieru-i recunoscător pe

covorul din cameră[...]”

O crimă făcută nu de dragul crimei, ci din grijă pentru viitorii locuitori ai planetei.

Oamenii

„ înțeleg că dragostea exclusivă pentru omenirea viitorului, în disprețul desăvârșit al individului de astăzi, constituie, în zilele noastre, unicul argument care-i poate scoate basma curată pe mărinoșii extremiști ai științei.”

Titlul unei cărți aparținând lui Ion Minulescu („Cetiți-le noaptea”) mă inspiră să termin „Povestirile feroase”, care se pot „ceti” oricând, fie zi, fie noapte. Bucuria pe care o provoacă e la fel de mare!